

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1CdoPr/9/2025
Identifikačné číslo spisu: 1318202708
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1318202708.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: J. W. K., narodený XX. B. XXXX, A., Q. S. XXXX/XX, zastúpený advokátskou kanceláriou Hagyar & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Vlčkova 8/A, IČO: 51 473 208, proti žalovanému: TDI - Kompletिंग, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 13, IČO: 35 897 678, zastúpený advokátskou kanceláriou Mgr. Rastislav Munk, PhD., so sídlom v Bratislave, Strojnícka 97, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Sociálna poisťovňa, so sídlom v Bratislave, Ulica 29. augusta 8-10, zastúpená advokátkou JUDr. Dagmar Kubovičovou, so sídlom v Bratislave, Námestie Biely kríž 3, o určenie pracovného úrazu, vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 11Cpr/5/2018 a v súčasnosti vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-11Cpr/5/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2024 sp. zn. 14CoPr/5/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného.

Odôvodnenie

1. Pôvodne Okresný súd Bratislava III rozsudkom č.k. 11Cpr/5/2018-342 zo dňa 12. augusta 2021 určil, že úraz, ktorý utrpel žalobca dňa 22. 01. 2018 je pracovným úrazom (výrok I.). Žalobca za škodu z pracovného úrazu zodpovedá v rozsahu 50 % (výrok II.) a žalobca má nárok proti žalovanému na náhradu trov konania v plnej výške (výrok III.).

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal, aby súd určil, že úraz, ktorý utrpel dňa 22. 01. 2018 je pracovným úrazom. Žalobca uviedol, že je zamestnancom žalovaného na základe pracovnej zmluvy uzavretej dňa 09. 06. 2017, pre žalovaného vykonával druh práce: stavebný a technický dozor - slaboprúdové a silnoprúdové profesie. Dňa 22. 01. 2018 v čase o 11.15 hod. došlo počas pracovnej doby k úrazu a to jeho pádu do jamy hlbokej asi 4 metre, úraz sa stal v budove VERSUS v prítomnosti svedka pána F. S., ktorý je zamestnaný ako elektrikár subdodávateľskej spoločnosti žalovaného a ktorý so žalobcom hľadal osvetľovacie telesá do garážového domu pre stavbu Panorama City III. V budove, kde sa stal úraz, bol žalobca viackrát v minulosti a aj v

deň, keď došlo k úrazu, na základe pokynu jeho nadriadeného J.. Q. L.. Do budovy bol vyslaný z dôvodu zabezpečenia osvetľovacích telies do garážového domu, čo bolo príčinou vyslania do tejto budovy J.. L. aj v deň, keď k úrazu došlo. Jednalo sa o nájdenie dočasného núdzového osvetlenia, ktoré sa neskôr malo vymeniť za nové svietidlá. Nemal dôvod vchádzať do budovy a pohybovať sa v nej na základe svojho rozhodnutia, nakoľko pre to neexistoval žiaden dôvod. Jediným dôvodom bol pokyn k plneniu si pracovných úloh od jeho nadriadeného. Úraz žalovaný nenahlásil ako pracovný úraz a nesplnil si povinnosti vyplývajúce mu zo zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Žalovaný si prizval na kontrolu nezávislého technika, ktorý vykonal šetrenie a skonštatoval, že žalobca údajne vstúpil do budovy VERSUS na základe vlastného rozhodnutia, zamestnávateľ skutok klasifikoval ako iný úraz spôsobený z dôvodu svojvôle žalobcu. So závermi šetrenia nesúhlasí; pádom do jamy hlbokej 4 metre utrpel závažný pracovný úraz a bola mu spôsobená ťažká ujma na zdraví, je odkázaný na 24 hodinovú starostlivosť, s predpokladom trvalých následkov. Dňa 07. 04. 2018 mu Sociálna poisťovňa oznámila, že žalovaný neeviduje žiadny pracovný úraz a v prípade nesúhlasu s postupom žalovaného má možnosť podať určovaciu žalobu na súd.

1.2. Žalovaný sa ku žalobe písomne nevyjadril. Na pojednávaní uviedol, že nesúhlasí so záverom, že sa jedná o pracovný úraz. S ohľadom na všetky vykonané úkony v rámci šetrenia skutok klasifikoval ako iný úraz spôsobený z dôvodu svojvôle poškodeného. Ďalej uviedol, že zatiaľ nebolo možné získať informácie od žalobcu ako poškodeného o vzniknutej udalosti z dôvodu, že to jeho zdravotný stav neumožňoval, spôsob zistenia príčiny a okolností vzniku úrazu je vo výlučnej kompetencii zamestnávateľa, a preto navrhol, aby bol žalobca vypočutý v konaní pred súdom.

1.3. Na základe oznámenia zo dňa 05. 06. 2018 vstúpil do sporu intervenient na strane žalovaného, ktorý uviedol, že dňa 01. 02. 2018 mu bolo doručené potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti žalobcu, s ktorým žalovaný doručil aj list s oznámením, že potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti nie je kompletne vyplnené z dôvodu, že žalobca je v umelom spánku a nie je schopný tlačivo osobne vyplniť, že k úrazu žalobcu došlo, avšak žalovaný nezistil ako; šetrenie nie je ukončené. Dňa 05. 02. 2018 bola intervenientovi doručená žiadosť manželky žalobcu o vyplatenie nemocenských dávok a úrazového príplatku. Nakoľko intervenient ako subjekt vyplácajúci dávky sociálneho poistenia nedisponoval dostatočnými podkladmi pre vydanie rozhodnutia o úrazovom príplatku vyzval žalovaného, ktorý na výzvu reagoval podaním zo dňa 06. 03. 2018, kedy oznámil, že zistil, že úraz žalobcu nie je úrazom pracovným a pokiaľ aj potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti je vyznačené, že dôvodom je pracovný úraz, tak toto vyznačenie vykonal žalobca bez vedomia žalovaného a žalovaný trvá na tom, že v danom prípade sa nejedná o pracovný úraz. Intervenient má za to, že v danej veci nebolo preukázané, že by úraz žalobcu bol pracovným úrazom a konanie prerušil z dôvodu začatia konania o predbežnej otázke na súde. Má za to, že žalobca nepreukázal, že úraz, ktorý utrpel sa stal pri plnení pracovných úloh, ku ktorým bol poverený žalovaným a na základe pokynu žalovaného ako zamestnávateľa a teda, že jeho úraz je úraz pracovný. Zároveň uviedol, že v prípade, ak by súd dospel k záveru, že žalobca úraz utrpel pri plnení pracovných úloh má za to, že je potrebné preskúmať priebeh úrazového deja a posúdiť, či a v akej miere došlo zo strany žalobcu k porušeniu právnych predpisov a predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, či žalobca nekonal ľahkomyseľne a či sú dané dôvody na zbavenie sa zodpovednosti žalovaného. Mal za to, že žalobca konal minimálne v rozpore s obvyklým spôsobom správania a minimálne ľahkovážne.

1.4. Súd prvej inštancie posúdil spor po právnej stránke podľa § 14, § 195 ods. 1 a ods. 6, § 196 a § 495 ods. 1 Zákonníka práce a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. V prvom rade uviedol, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, nakoľko bez ingerencie súdu nemôže požadovať plnenia, na ktoré by mohol mať nárok, ak by súd vyriešil individuálny pracovnoprávny spor a určil, či úraz je pracovným úrazom, alebo nie je. Navyše Sociálna poisťovňa rozhodnutím č.k. 25859- 8/2018-BAM zo dňa 04. 05. 2018 prerušila konanie o nároku na úrazový príplatok žalobcu z dôvodu začatia konania o predbežnej otázke, o otázke či úraz zo dňa 22. 01. 2018 je pracovným úrazom.

2. Na odvolanie žalovaného a intervenienta na strane žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcovi priznal proti žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného nárok na náhradu trov odvolacieho konania 100 %.

2.1. Odvolací súd poukázal, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne a právne správny, je výsledkom vykonaného dokazovania, a ako taký ho odvolací súd potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2 C.s.p.). Odvolatelia v

odvolaní neuvádzali podstatné, rozhodujúce, konkrétne, právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie odvolacieho súdu.

2.2. Z hľadiska skutkového stavu bolo v posudzovanom prípade súdom prvej inštancie správne ustálené, že dňa 09. 06. 2017 bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená pracovná zmluva, v ktorej bol dohodnutý druh práce (funkcia): stavebný a technický dozor - slaboprúdové a silnoprúdové profesie, príprava a realizácia investičnej výstavby, spolupráca a odborné konzultácie pri výberovom konaní, činnosť cost control, zabezpečenie všetkých procesov súvisiacich s riadením výstavby. V rámci výkonu práce zabezpečí všetky potrebné kroky a činnosti, ktoré je potrebné vykonať pre zrealizovanie a odovzdanie diela, respektíve časť diela, vrátane koordinácie činností. Pracovný pomer bol dohodnutý na dobu neurčitú, s miestom výkonu práce: sídlo firmy a pridelené stavby. Rovnako nebolo sporné, že dňa 22. 01. 2018 v čase o 11.15 hod. došlo počas pracovnej doby k úrazu a to pádu žalobcu do jamy hlbokej asi 4 metre, úraz sa stal v budove VERSUS, v prítomnosti svedka pána F. S., ktorý je zamestnaný ako elektrikár subdodávateľskej spoločnosti žalovaného a ktorý so žalobcom hľadal osvetľovacie telesá do garážového domu pre stavbu Panorama City III. Pri tejto činnosti žalobca spadol a následkom pádu do jamy hlbokej 4 metre utrpel závažný úraz a bola mu spôsobená ťažká ujma na zdraví, je odkázaný na 24 hodinovú starostlivosť, s predpokladom trvalých následkov. Za tohoto skutkového stavu bolo pre posúdenie veci (jej základu) v prvom rade významné, či činnosť, pri ktorej žalobca utrpel poškodenie zdravia (úraz), je možné považovať za plnenie jeho pracovných úloh u žalovaného podľa pracovnej zmluvy alebo príkazu (pokynu) zamestnávateľa.

2.3. Odo dňa, kedy vznikne pracovný pomer, vznikajú medzi zamestnancom a zamestnávateľom pracovnoprávne vzťahy, charakterizované vzájomnými právami a povinnosťami. K základným povinnostiam vyplývajúcim z pracovného pomeru patrí (okrem iného) povinnosť zamestnávateľa pridelať zamestnancovi prácu podľa pracovnej zmluvy a tomu zodpovedajúca povinnosť zamestnanca túto prácu podľa pracovnej zmluvy a podľa pokynov zamestnávateľa osobne vykonávať; povinnostiam jedného účastníka právneho vzťahu zodpovedajú vždy oprávnenia druhého účastníka vyžadovať, aby voči nemu boli tieto povinnosti plnené. Zamestnávateľ môže od zamestnanca vyžadovať len také pracovné úkony, ktoré spadajú do rámca druhu a miesta výkonu dohodnutej práce. Zamestnávateľ nemôže platne vydávať príkazy (pokyny), ktoré by boli v rozpore s obsahom pracovného pomeru. Ak zamestnávateľ napriek tomu vydá príkaz (pokyn), ktorý je v rozpore s obsahom pracovného pomeru, nie je zamestnanec povinný taký príkaz poslúchnuť; ak tak urobí a pri výkone nariadenej činnosti utrpí úraz, nie je jeho postavenie menej priaznivé, než keby vykonával činnosť, ktorá spadá do rámca druhu a miesta výkonu práce podľa pracovnej zmluvy, lebo plnením pracovných úloh je nielen výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru, ale aj iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa.

2.4. Špecifickým pracovno-právnym predpokladom zodpovednosti je, že k pracovnému úrazu došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s týmto plnením. Pojmy „plnenie pracovných úloh“ a „priama súvislosť s ním“ vymedzuje § 220 Zákonníka práce. Podľa § 220 ods. 1 Zákonníka práce, plnenie pracovných úloh je výkon pracovných povinností, vyplývajúcich z pracovného pomeru, iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia zákona v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh sú to úkony potrebné na výkon práce a úkony počas práce zvyčajné alebo potrebné pred začiatkom práce alebo po jej skončení. Takýmito úkonmi nie je napr. cesta do zamestnania a späť, stravovanie, ošetrovanie alebo vyšetrenie v zdravotníckom zariadení, ani cesta naň a späť. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia zákona, ako pracovný úraz sa posudzuje aj úraz, ktorý zamestnanec utrpel pre plnenie pracovných úloh, pričom ide napríklad o úkony súvisiace so zabezpečením materiálu, údržbou stroja a podobne.

2.5. O pracovný úraz však nejde v prípade, ak sa zdravie zamestnanca poškodilo v čase, keď vybočil zo splnenia pracovných úloh alebo z činnosti, ktorá je v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh a keď nastal tzv. exces (zamestnanec utrpí úraz, keď si vyrába pre seba bez dovolenia nejakú vec alebo pri tzv. čiernej jazde, R 55/1971).

2.6. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že napriek tomu, že žalobca nepreukázal, že dostal pokyn od nadriadeného na vstup do budovy VERSUS, vstupoval do tejto budovy za účelom demontáže svetiel, ktoré sa mali použiť na provizórne osvetlenie časti novostavby. Teda podľa súdu prvej inštancie plnil pracovné úlohy, ktoré mu boli dané. Výpoveď svedka J.. L., ktorý tvrdil, že nešlo o nasvietenie LED steny, ale betónovej podlahy, súd prvej inštancie nepovažoval za

dôveryhodnú, nakoľko jeho tvrdenie nikto a nič nepreukazovalo. Naopak, že išlo o osvetlenie steny v novostavbe uviedol priamy nadriadený p. A. a rovnako svedok S.F.. Preto súd nezobral do úvahy ani jeho tvrdenie, že žalobca mohol použiť iné svetlo, halogén, ktorý mal na stavbe. Naopak svedok S. potvrdil, že nemali naskladnené svetlá a riešili provizórne osvetlenie a priamy nadriadený žalobcu, pán A. žalobcovi uložil povinnosť zabezpečiť osvetlenie zo dňa na deň. Za situácie, že nie je štandardné, aby tak ako to opisoval svedok S.T.P., išiel zamestnanec do obchodu a kúpil nejaký materiál, za situácie, že objednanie a naskladnenie by trvalo niekoľko dní, čo bolo svedeckou výpoveďou preukázané, je podľa súdu prvej inštancie logický záver žalobcu, že sa snažil (či už z podnetu J.. L., alebo z jeho vlastnej iniciatívy) zabezpečiť osvetlenie použitím svietidiel, o ktorých existencii vedel v budove určenej na demoláciu. Preto súd jeho konanie považoval za plnenie pracovných povinností.

2.7. Pre posúdenie veci, tak ako uviedli aj odvolatelia, je rozhodujúce, či činnosť, pri ktorej utrpel žalobca úraz predstavovala plnenie jeho pracovných úloh. Podľa názoru odvolacieho súdu pritom môže byť ako pracovný úraz posúdené aj také kvalifikované poškodenie zdravia zamestnanca, ku ktorému došlo mimo výkonu práce podľa pracovnej zmluvy, pri činnosti, na ktorú zamestnávateľ nedal zamestnancovi príkaz (alebo o tejto činnosti dokonca ani nevedel), ak táto činnosť bude kvalifikovaná ako plnenie pracovných úloh.

2.8. V konaní nebolo sporné, že žalobca vychádzajúc z obsahu jeho pracovnej zmluvy a aj vzhľadom na jeho vzdelanie a odbornosť mal na starosti zabezpečovanie koordinácie činností v oblasti elektroinštalácie na stavbe Panorama City III, vrátane zabezpečenia osvetlenia stavby/budovy. V konaní bolo preukázané, že žalobca dostal pokyn od J.. A., aby zabezpečil provizórne osvetlenie časti stavby pre potreby investora stavby. Z hľadiska posúdenia, či išlo o pracovný úraz je podľa odvolacieho súdu v danom prípade irelevantné, kedy tento príkaz dostal a či išlo o osvetlenie LED-steny, podlahy alebo osvetlenie iného priestoru garážového domu. Na druhej strane je však zároveň nesporné, že spôsob akým sa žalobca rozhodol zabezpečiť splnenie tejto úlohy nebol spôsobom bežne zaužívaným a obvyklým. Rovnako v konaní nebolo preukázané, že by bol takýto spôsob a postup plnenia požadovanej úlohy určený zamestnávateľom, a to aj napriek tomu, že sa to snažil žalobca v konaní tvrdiť, keď uvádzal, že pokyn, aby na splnenie úlohy použil svietidlá zo susednej budovy VERSUS dostal od J.. L.. Toto skutkové tvrdenie sa však žalobcovi v konaní nepodarilo preukázať a napokon aj sám žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že nešlo o takýto „priamy pokyn“. Navyše v konaní bolo preukázané, že jediným priamym nadriadeným žalobcu bol J.. A. a J.. L. bol len kolegom žalobcu a nebol oprávnený akýmkoľvek spôsobom určovať žalobcovi spôsob plnenia jeho úloh a pokynov, ktoré mu boli uložené jeho nadriadeným J.. A..

3. Teda v danom prípade bolo možné na základe vykonaného dokazovania konštatovať, že zvolený spôsob splnenia zadanej úlohy bol spôsob, ku ktorému pristúpil žalobca z vlastnej iniciatívy, s cieľom, aby v danom čase a na danom mieste zabezpečil čo najrýchlejšie a z jeho pohľadu najefektívnejšie a najhospodárnejšie splnenie zadanej úlohy, pričom jej zabezpečenie bez pochybností patrilo do náplne jeho práce.

3.1. Odvolací súd mal za to, že za činnosť v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh (popri činnosti na príkaz zamestnávateľa) je potrebné považovať aj činnosť vykonávanú bez vonkajšieho podnetu iných osôb, iba na základe vlastného rozhodnutia zamestnanca. Pre záver, či je možné považovať takúto činnosť zamestnanca za plnenie pracovných úloh alebo za činnosť v priamej súvislosti s ňou, nie je významný motív alebo pohnútko zamestnanca, t.j. predpoklady a predstavy, z ktorých tento zamestnanec vychádza, ale rozhodujúce je, či z hľadiska vecného, miestneho a časového ide objektívne o činnosť vykonávanú pre zamestnávateľa. V danom prípade teda je rozhodujúce, že žalobca ako zamestnanec žalovaného, hoci aj na základe vlastného rozhodnutia, vykonával činnosť v prospech zamestnávateľa, pričom na túto činnosť nepotreboval žiadne zvláštne povolenie alebo oprávnenie. Treba však zdôrazniť aj to, že nebolo v konaní preukázané, že by žalovaný ako zamestnávateľ žalobcovi ako zamestnancovi výkon tejto činnosti (zabezpečenie osvetlenia) výslovne zakázal.

3.2. V nadväznosti na takto ustálený skutkový stav veci, ktorým je odvolací súd v zmysle ust. § 383 C.s.p. viazaný; odvolací súd považoval za správny záver súdu prvej inštancie, že predmetný úraz, ktorý žalobca utrpel ako zamestnanec pri činnosti, ktorú vykonával pre žalovaného ako zamestnávateľa a ktorú je potrebné vyhodnotiť ako plnenie pracovných úloh, je pracovným úrazom v zmysle ust. § 195 ods. 2 Zákonníka práce.

3.3. Rovnako je správny aj záver súdu prvej inštancie, že v danom prípade nešlo o excés, tak ako to tvrdil žalovaný a intervenient na strane žalovaného. Ustanovenie § 220 Zákonníka práce relatívne extenzívnym spôsobom vymedzuje, čo treba rozumieť pod plnením pracovných úloh zamestnanca a čo možno považovať za priamu súvislosť s plnením pracovných úloh. Existenciu pracovnoprávneho vzťahu možno ľahko identifikovať. Ak je síce daný pracovnoprávny vzťah, k založeniu pracovnoprávnej zodpovednosti nedôjde, ak škoda vznikla správaním zamestnanca, ktorý vybočuje z rámca plnenia pracovných úloh a nie je súčasne v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh (excés). Aj keď sa všeobecnejšie predpokladá, že excés zamestnanca je práve tou právnou situáciou, keď možno založiť priamu zodpovednosť zamestnanca, správna identifikácia excésu nie je jednoduchá. Zamestnanec musí konať spôsobom, ktorý v zmysle § 220 Zákonníka práce nie je plnením pracovných úloh a povinností, ani jeho konanie nemožno vtesnať pod priamu súvislosť s plnením pracovných úloh a povinností. Pri porušení pracovných povinností, ktoré by bolo možné považovať za excés, nejde o akékoľvek vadné konanie zamestnanca. Dôležité je, či k nemu došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh. Za excés by bolo možné považovať len také vadné konanie, ktoré nie je plnením pracovných úloh, ani nie je konaním v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh. Zďaleka nejde len o samotný výkon práce. Rozhodujúce súčasne je, či z hľadiska vecného, miestneho a časového ide objektívne o činnosť konanú pre zamestnávateľa. Vzhľadom na vyššie uvádzané závery odvolacieho súdu však v prejednávanej veci, keď si žalobca v čase úrazu plnil svoje pracovné povinnosti/úlohy, nemohlo dôjsť na jeho strane k excésu.

3.4. Súd prvej inštancie teda na základe dostatočne a správne ustáleného skutkového stavu veci správne vychádzal z toho, že k úrazu žalobcu došlo pri činnosti, ktorú vykonával ako zamestnanec v rámci pracovného pomeru a v prospech žalovaného ako jeho zamestnávateľa, hoci nie najvhodnejším spôsobom, avšak nepochybne nie v rozpore s výslovným príkazom, či zákazom žalovaného a za správny preto treba považovať aj jeho právny záver, že predmetný úraz žalobcu je pracovným úrazom. V tomto smere preto námietky žalovaného a intervenienta na jeho strane v ich odvolaniach nie sú dôvodné, napadnutý rozsudok je vo výroku, ktorým súd prvej inštancie určil, že úraz, ktorý utrpel žalobca dňa 22. 01. 2018 je pracovným úrazom, vecne správny, a preto v tejto časti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

3.5. Rovnako odvolací súd za vecne a právne správne považoval napadnuté rozhodnutie v časti, v ktorej súd prvej inštancie určil, že žalobca za škodu z pracovného úrazu zodpovedá v rozsahu 50 %. Žalovaný, ako aj intervenient na strane žalovaného, vo svojom odvolaní namietajú, že súd prvej inštancie postupoval nesprávne, nakoľko mali za to, že porušil zásadu „ne ultra petitem“, teda rozhodoval nad rámec podanej žaloby aj o nároku, ktorý nebol predmetom žaloby a navyše neuviedol ani v rámci predbežného posúdenia veci a ani v priebehu konania, že bude rozhodovať aj o tom, kto a v akom rozsahu zodpovedá za vzniknutý úraz a uvedeným nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému a intervenientovi, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keďže súčasťou práva na spravodlivý proces je aj právo na presvedčivé a riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a to tak, aby toto rozhodnutie bolo preskúmateľné, a aby z neho bolo zrejmé, akým spôsobom súd dospel k záveru, ktorý v rozhodnutí vyslovil, čím je tiež daný dôvod na odvolanie (§ 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.). Aj tieto odvolacie námietky považoval odvolací súd za nedôvodné. Je nesporné, že žalobca sa podanou žalobou zo dňa 19. 04. 2018 domáhal určenia, že úraz, ktorý žalobca utrpel dňa 22. 01. 2018 je pracovným úrazom a zároveň žiadal, aby súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

3.6. V prípade takéhoto určenia pracovného úrazu podľa § 195 Zákonníka práce, je však zároveň potrebné posúdiť, aj vo vzťahu k osobnosti konkrétneho zamestnanca a priebehu nehodového deja, možnosť uplatnenia liberačných dôvodov zo strany zamestnávateľa podľa ustanovenia § 196 ods. 1 a 2 Zákonníka práce. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí správne poukázal na to, že sám intervenient na strane žalovaného v písomnom podaní zo dňa 07. 08. 2018 navrhol, že ak by súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania dospel k záveru, že žalobca úraz utrpel pri plnení pracovných úloh pre žalovaného, je potrebné v konaní riadne preukázať priebeh úrazového deja a posúdiť, či a v akej miere došlo zo strany žalobcu k porušeniu právnych predpisov, predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, či žalobca nekonal ľahkomyselne, a teda či sú dané dôvody na zbavenie sa zodpovednosti žalovaného podľa § 196 ods. 1 Zákonníka práce alebo čiastočné zbavenie sa zodpovednosti žalovaného podľa § 196 ods. 2 Zákonníka práce. Vôľu žalovaného/intervenienta pritom

treba posúdiť v prvom rade s ohľadom na obsah jeho prejavu (príslušné podanie doručené súdu).

3.7. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal aj na stanovisko Najvyššieho súdu SR v rozsudku 1Sžso/74/2015 zo dňa 14. 03. 2017, podľa ktorého intervenient (Sociálna poisťovňa) nie je v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. oprávnená stanoviť (rozhodnúť) mieru zavinenia zamestnanca, nakoľko ide o vec, ktorá vyplýva jednoznačne z pracovných vzťahov založených medzi zamestnávateľom a zamestnancom. O určení spoluzavinenia zamestnanca na vzniku pracovného úrazu v zmysle § 196 Zákonníka práce môže rozhodovať ako kompetentný orgán jedine všeobecný súd, ktorý rozhoduje v pracovnoprávných veciach. Pritom zo žiadneho ustanovenia zákona č. 461/2003 Z.z. nevyplýva oprávnenie intervenienta (Sociálnej poisťovne) rozhodovať o rozsahu zodpovednosti žalovaného ako zamestnávateľa a o miere zavinenia žalobcu ako poškodeného podľa § 195, § 196 Zákonníka práce. Sociálna poisťovňa (intervenient) teda nie je oprávnená rozhodovať o tom, či sa zamestnávateľ čiastočne alebo úplne vyviní zo svojej zodpovednosti za pracovný úraz, resp. o zavinení poškodeného na pracovnom úraze. Spor o toto určenie je sporom pracovnoprávnym, o ktorom rozhodujú sudy v civilnom súdnom konaní. Na základe úrazového poistenia intervenient (Sociálna poisťovňa) rozhoduje len o priznaní úrazových dávok. Je pritom prirodzené a nesporné, že pre potreby žalobcu je rozhodujúce predovšetkým posúdenie daného úrazového deja ako úrazu pracovného, pričom naopak posúdenie miery zodpovednosti za spôsobený úraz je na druhej strane predovšetkým v záujme žalovaného/intervenienta, keďže práve žalovaný ako zamestnávateľ sa môže úplne alebo čiastočne zbaviť zodpovednosti za pracovný úraz z dôvodov, ktoré sú výslovne uvedené v Zákonníku práce (§ 196 ods. 1 a 2 Zákonníka práce). Takéto rozhodnutie súdu je teda nesporne práve v záujme zamestnávateľa (teda žalovaného) a rovnako je aj v záujme intervenienta (v súvislosti s vyplácaním úrazových dávok). Dôkazné bremeno pri zbavení sa zodpovednosti je na strane zamestnávateľa. Zamestnávateľ musí preukázať, že postihnutý zamestnanec porušil právne alebo ostatné predpisy o zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia - ide o zavinené porušenie predpisov zo strany zamestnanca - s týmito predpismi bol riadne a preukázateľne oboznámený - ich znalosť bola zo strany zamestnávateľa sústavne vyžadovaná - ich znalosť bola zamestnávateľom sústavne kontrolovaná - dodržiavanie týchto predpisov bolo zamestnávateľom sústavne vyžadované - dodržiavanie týchto predpisov zo strany zamestnávateľa bolo sústavne kontrolované - uvedené skutočnosti boli jedinou príčinou škody. Platí pritom, že v prípade, ak sa zamestnávateľ zbaví zodpovednosti sčasti, určí sa časť škody, za ktorú zodpovedá zamestnanec, podľa miery jeho zavinenia.

3.8. Súd prvej inštancie potom postupoval správne, keď vzhľadom k tomu, že intervenient na strane žalovaného v priebehu konania doručil písomné podanie, ktorým sa domáhal posúdenia, či a v akej miere došlo zo strany žalobcu k porušeniu právnych predpisov, predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, či žalobca nekonal ľahkomyselne, a teda, či sú dané dôvody na zbavenie sa zodpovednosti žalovaného podľa § 196 ods. 1 Zákonníka práce alebo čiastočné zbavenie sa zodpovednosti žalovaného podľa § 196 ods. 2 Zákonníka práce, posúdil a rozhodol v konaní aj o zodpovednosti za pracovný úraz. Zároveň, práve vzhľadom na tento návrh, s ktorým súhlasil aj žalovaný, keďže v priebehu konania sa k tejto otázke opakovane vyjadroval a predkladal na preukázanie zbavenia sa zodpovednosti súdu prvej inštancie aj listinné dôkazy (podanie žalovaného zo dňa 05. 10. 2020), z ktorých potom súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní aj vychádzal, možno konštatovať, že súd prvej inštancie vytvoril žalovanému, resp. intervenientovi na jeho strane, zároveň aj dostatočný priestor na uplatnenie ich procesných práv, keď vo veci samej rozhodol až 12. 08. 2021 (teda 3 roky po návrhu intervenienta na určenie miery zavinenia a takmer rok po doručení listinných dôkazov zo strany žalovaného).

3.9. Pokiaľ ide o otázku posúdenia miery zodpovednosti žalovaného za pracovný úraz, odvolací súd v prvom rade konštatoval, že rozsudok súdu prvej inštancie dáva dostatočne presvedčivé a jasné odpovede na právne a skutkovo relevantné dôvody určenia tejto miery spoluzavinenia žalobcu v rozsahu 50 %. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav zistený po náležite vykonanom dokazovaní. Vykonaným dokazovaním dospel k správnym skutkovým zisteniam, ktoré majú oporu v obsahu spisového materiálu. Dokazovanie o tejto otázke súd prvej inštancie vykonal v dostatočnom rozsahu a výsledky vykonaného dokazovania zhodnotil jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, ktoré boli pre posúdenie veci a

rozhodnutie podstatné. Naopak, súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom posúdil v celom súhrne, a aj náležite vyhodnotil. Na takto ustálený skutkový stav aplikoval súd prvej inštancie zodpovedajúce ustanovenia právnych predpisov (§ 196 ods. 2 Zákonníka práce), a svoje dôvody, pre ktoré v tejto napadnutej časti rozhodol tak, že určil mieru zodpovednosti žalobcu za škodu z pracovného úrazu v rozsahu 50 % riadne a presvedčivo odôvodnil. V odôvodnení svojho rozhodnutia podal súd prvej inštancie dostatočne zrozumiteľný výklad opodstatnenosti a zákonnosti tohto (II.) výroku svojho rozsudku. Rozhodnutie je teda dostatočne skutkovo a právne odôvodnené.

4. Odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti preto nemožno považovať za svojvoľné, či zjavne neodôvodnené, keď z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie sa na základe tvrdení žalovaného a intervenienta na strane žalovaného dostatočne zaoberal zákonnými podmienkami (§ 196 ZP), kedy sa zamestnávateľ zbavil zodpovednosti úplne alebo sčasti, pričom dospel k správne mu záveru, že žalovaný v spore nepreukázal, že žalobca bol s predpismi riadne a preukázateľne oboznámený a žalovaný ich znalosť sústavne vyžadoval a kontroloval a tieto skutočnosti boli jedinou príčinou škody. Žalovaný preukázal len to, že žalobca sa zúčastnil jedného vstupného školenia dňa 13. 04. 2017, nepreukázal však, tak ako správne uviedol súd prvej inštancie, že by žalovaný ich znalosť sústavne vyžadoval a kontroloval. Takéto okolnosti v spore preukázané neboli, preto súd prvej inštancie dôvody na úplné zbavenie sa zodpovednosti žalovaného nevidel. Na druhej strane však žalobca musel vedieť, že do budovy určenej na demolíciu, ktorá je uzamknutá a zadbenná, je vstup zakázaný a zároveň bolo v konaní preukázané, že žalobca porušil svojim zaviním právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený, a že toto porušenie bolo jednou z príčin škody. Teda v tomto prípade bola naplnená zákonná podmienka, v zmysle ktorej sa žalovaný zbavil zodpovednosti sčasti (§ 196 ods. 2 písm. a) ZP). Ak sa žalovaný zbavil zodpovednosti sčasti, súd určí časť škody, za ktorú zodpovedá zamestnanec, podľa miery jeho zavinenia. Preto súd prvej inštancie potom postupujúc v súlade s ustanovením § 196 ods. 3, keďže sa žalovaný ako zamestnávateľ zbavil zodpovednosti sčasti, zároveň určil časť škody, za ktorú zodpovedá zamestnanec, podľa miery jeho zavinenia. Vzhľadom na všetky okolnosti tohto pracovného úrazu potom súd prvej inštancie určil mieru zavinenia žalobcu na 50 %.

4.1. Vzhľadom na uvedené, keď súdu prvej inštancie nemožno vytknúť žiadne procesné pochybenie, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ani pochybenie pri skutkovom a právnom posúdení otázky vzniku nároku žalobcu, za stavu, keď ani na základe podaného odvolania nebolo možné dospieť k odlišnému posúdeniu danej otázky odvolacím súdom, pričom súd prvej inštancie sa v rámci predmetného konania vysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami významnými pre rozhodnutie vo veci, a svoje rozhodnutie i náležite odôvodnil; odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.).

4.2. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p., a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, pričom o ich výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

5. Proti tomuto rozsudku podal dovolanie žalovaný podľa § 420 písm. f) CSP. Poukázal na nesprávny procesný postup odvolacieho súdu s tým, že sa s odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu nemôže stotožniť a to vzhľadom na vykonané dokazovanie, pričom poukázal na rozhodné skutkové a právne skutočnosti, ktoré mali podľa neho vyplynúť z vykonaného dokazovania.

5.1. Poukázal na skutočnosť, že nebola splnená podmienka, *condicio sine qua non*, ako nevyhnutná podmienka, bez ktorej nie je možné určiť, že ide o pracovný úraz, k čomu nesprávne dospel prvostupňový súd v napadnutom rozhodnutí. Poukázal na § 195 ods. 2 Zákonníka práce, ktorý definuje čo je pracovný úraz. Okrem iných podmienok základnou podmienkou na to, aby mohlo dôjsť k pracovnému úrazu je skutočnosť, že došlo k poškodeniu zdravia nezávisle od vôle zamestnanca, čo v prejednávacom prípade vzhľadom na vykonané dokazovanie nebolo splnené. Prvostupňový súd sa touto podmienkou absolútne v napadnutom rozhodnutí neaoberal, dokonca v bode 25. rozhodnutia túto základnú podmienku pre pracovný úraz úplne vypustil.

5.2. K jednotlivým odvolacím dôvodom a to k tomu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj vec nesprávne právne posúdil ďalej

uviedol, že žalobcu zaťažuje po prvé: bremeno tvrdenia a po druhé: dôkazné bremeno. Žalobca absolútne neuniesol ani bremeno tvrdenia a ani neuniesol dôkazné bremeno. Ďalej zdôraznil § 191 ods. 1 CSP, podľa ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Je tak zrejmé, že súd prvej inštancie konal v rozpore s § 191 ods. 1 CSP. Poukázal na body 26. až 28. rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorými sa nestotožnil a považoval ich za nesprávne odôvodnenie z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. K tomu uviedol, že je potrebné dôkazy (najmä výsluchy svedkov najmä pána S. - zástupca spoločnosti Nectel) hodnotiť komplexne, logicky a vo vzájomnej súvislosti. Upozornil, že dodávateľ Nectel nebol výrobca elektroniky a svietidiel, ale len dodávateľ, čiže všetko čo bolo potrebné na stavbu buď objednal zo SR alebo zo zahraničia alebo prosto išiel kúpiť niekde do obchodu a dodal na stavbu.

5.3. Podľa tohto odôvodnenia súdu, prvostupňový súd vlastne povedal a legalizoval postup, že keď zamestnanec nemá na svojom pracovisku potrebný materiál, tak ho má ísť ukradnúť na susedné stavenisko mimo svoje pracovisko. Poukázal v tejto súvislosti na zásadu, že z neprávania nemôže nikdy vzniknúť právo. Ďalej poukázal na bod 29. rozsudku súdu prvej inštancie. Ďalej dovolateľ uviedol, že k týmto odvolacím dôvodom a k tomu, že neboli splnené procesné podmienky súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému a intervenientovi, aby uskutočňovali procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5.4. Z dôvodu opatrnosti uvádzal, že odôvodňuje odvolanie (zrejme mal na mysli dovolanie) aj vo vzťahu k II. výroku napadnutého rozhodnutia. Tento výrok podľa názoru dovolateľa bol nad rámec súdneho konania a nad rámec žaloby žalobcu. Predmetom konania nebolo určenie miery zodpovednosti za pracovný úraz, ale žalobca sa domáhal len určenia, že úraz, ktorý utrpel žalobca dňa 22. 01. 2018 je úrazom pracovným. Počas celého konania žalobca nenavrhol zmenu žaloby a súd o zmene žaloby počas celého konania nerozhodoval. Pritom poukázal na ustanovenie § 139 a § 142 CSP. Taktiež poukázal na to, že súd počas celého súdneho konania nekonal k otázke miery zavinenia za úraz, a nevyužil svoje právo a povinnosť vyplývajúce mu z § 319 CSP a nevykonával dôkazy zamerané na zistenie miery zavinenia strán za úraz, ktorý žalobca utrpel. Poukázal na § 216 ods. 1 a 2 CSP. Takisto namietal, že súd nesprávne určil mieru zodpovednosti žalobcu za úraz. Takéto odôvodnenie súdu nemôže obstať. Podľa názoru žalovaného z vykonaného dokazovania sú preukázané aj ďalšie porušenia povinnosti žalobcu, ktoré zároveň uviedol. S prihliadnutím na uvedené je tak zrejmé, že všetky preukázané porušenia povinnosti zo strany žalobcu sú jednoznačnou a jedinou príčinou úrazu žalobcu zo dňa 22. 01. 2018. S ohľadom na uvedené sú dané dôvody na úplné zbavenie sa zodpovednosti žalovaného za úraz žalobcu a že samotný žalobca zodpovedá za úraz, ktorý utrpel v plnom rozsahu. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu zamietol.

6. K dovolaniu sa písomne vyjadril žalobca. Zdôraznil, že pod nesprávny procesný postup nepatrí právo strany sporu, aby súd rozhodol v súlade s jej predstavami a odôvodnil rozhodnutie podľa jej predstáv. Podľa názoru žalobcu je dovolanie žalovaného len skopírované odvolanie žalovaného, bez vytknutia akéhokolvek nedostatku zo strany odvolacieho súdu a celý obsah je venovaný len argumentácii voči rozsudku súdu prvej inštancie. Žiadal dovolanie odmietnuť, v prípade ak sa dovolací súd s uvedeným tvrdením nestotožní, nesúhlasil s tvrdeniami predloženými žalovaným, rozsudok súdu prvej inštancie ako aj rozsudok odvolacieho súdu považuje za dostatočne odôvodnený a zrozumiteľný. Súd prvej inštancie k skutkovým zisteniam v ňom uvedeným dospel na základe rozsiahleho dostatočného dokazovania, pričom uvedené skutkové zistenia sú správne a vec bola následne správne právne posúdená. Je nepravdivé tvrdenie žalovaného, že neuniesol žalobca bremeno tvrdenia a dôkazné rameno. Jednoznačne preukázal, že v čase úrazu si len plnil svoje pracovné úlohy. Vo vzťahu k výroku, ktorým určil mieru zodpovednosti žalovaného za pracovný úraz žalobcu v rozsahu 50 % uviedol, že konanie súdu považuje za legitímne. Vzhľadom na to, že žalobca žiadal určiť, že úraz, ktorý utrpel dňa 22. 01. 2018 je pracovným úrazom, je nesporné, že žalobca predpokladal zodpovednosť žalovaného za jeho pracovný úraz v rozsahu 100 %. Samotná objektívna zodpovednosť žalovaného pritom vychádza z § 195 ods. 1 Zákonníka práce. Ak teda posudzoval súd povahu pracovného úrazu žalobcu, mal rozhodnúť aj o miere zodpovednosti žalovaného za tento pracovný úraz. Uvedené pritom v rámci konania požadoval posúdiť aj sám intervenient, ktorý žiadal v rámci svojho písomného vyjadrenia, že pokiaľ súd dospeje k záveru, že žalobca utrpel pracovný úraz je potrebné v konaní riadne preukázať priebeh úrazového deja a posúdiť

či a v akej miere došlo zo strany žalobcu k porušeniu právnych predpisov a predpisov BOZP, a teda či sú dané dôvody na zbavenie sa zodpovednosti žalovaného podľa § 196 ods. 1 Zákonníka práce alebo čiastočne zbavenie sa zodpovednosti žalovaného podľa § 196 ods. 2 Zákonníka práce. Keďže súd na návrh intervenienta posudzoval mieru zodpovednosti žalovaného, mohol podľa názoru žalobcu o uvedenom rozhodnúť, čo analogicky vyplýva z § 196 ods. 3 Zákonníka práce. Vo vzťahu k obviňovaniu žalobcu z porušovania predpisov BOZP poukázal napr. na rozsudok Krajského súdu v Žiline 6CoPr/5/2017. V predmetnom konaní žalovaný rovnako len predložil ako dôkaz len dokument o školení BOZP podpísaný žalobcom. Mal za to, že v konaní sa nesporne preukázalo, že žalobca bol zodpovedným zamestnancom na ktorého sa dalo spoľahnúť, žalobca v prípade jeho pracovného úrazu plnil svoje pracovné povinnosti. Odvolací súd sa s námietkami žalovaného, ktoré sú uvedené v odvolaní a sú totožné aj s dovolacími námietkami vysporiadal riadne. S ohľadom na uvedené žiadal, aby bolo dovolanie zamietnuté a žiadal priznať aj náhradu trov dovolacieho konania.

7. K dovolaniu podal písomné vyjadrenie aj intervenient na strane žalovaného. V plnom rozsahu sa s dovolaním stotožnil a pripojil sa k dôvodom uvedeným v dovolaní. Rovnako mal za to, že súd prvej inštancie rozhodol nesprávne a nezákonne, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že úraz, ktorý utrpel žalobca je pracovným úrazom a bez návrhu žalobcu rozhodoval o miere zodpovednosti za úraz žalobcu, a určil, že žalobca za škodu z pracovného úrazu zodpovedá v rozsahu 50 %. Poukázal pritom na ustálenú súdnu prax v zmysle, ktorej nie každý úraz, ktorý zamestnanec utrpel u zamestnávateľa je možné považovať za úraz pracovný, ale iba ak sú preukázateľne kumulatívne naplnené všetky 3 súvislosti vzniku pracovného úrazu - miestna, časová a vecná. Aj keď súd prvej inštancie vykonal vo veci pomerne rozsiahle dokazovanie, stotožnil sa so žalovaným, že v predmetnej veci súd prvej inštancie porušil zásadu ustanovenú v § 191 ods. 1 CSP, keď neprihliadol na všetko, čo vyšlo najavo počas konania a so zásadnými otázkami nesvedčiacimi v prospech žalobcu. V prípade konania žalobcu išlo o exces, nakoľko žalobca v čase úrazu neplnil pracovnú úlohu vyplývajúcu mu z pracovnej zmluvy a ani neplnil úlohu na príkaz nadriadeného. Nejednalo sa teda o pracovný úraz, žalovaný správne poukázal na judikatúru (R 17/1975). Ďalej poukázal na § 216 CSP s tým, že patrí k základným zásadám civilného sporového konania, že súd je viazaný petitom vysloveným žalobcom v žalobe a nemôže svojvoľne rozširovať predmet konania. Aj podľa intervenienta súd prekročil žalobný návrh a prisúdil žalobcovi viac ako sa domáhal, pričom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Ďalej uviedol, že žalovaný a ani intervenient sa z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie ani odvolacieho súdu nedozvedeli riadne a presvedčivé dôvody, prečo odvolací súd v rozsudku neprihliadal, resp. zľahčoval tie dôkazy ktoré svedčili v prospech žalovaného a prečo dospel k rozhodnutiu, že úraz, ktorý žalobca utrpel dňa 22. 01. 2018 je úrazom pracovným. Mal za to, že dovolanie žalovaného je dôvodné a žiadal zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že žalobu zamietne, pričom si uplatnil aj náhradu trov dovolacieho konania.

8. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

8.1. Žalovaný naplnenie prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) C.s.p. videl v zásade v tom, že sa nestotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (pozn. dovolacieho súdu - dôvody uvedené v dovolaní sú kópiou odvolacích dôvodov žalovaného), pričom v dovolaní predkladá vlastné skutkové a právne závery, ktoré podľa neho mali vyplývať z vykonaného dokazovania (namieta teda hodnotenie dokazovania), taktiež namieta nesprávne právne posúdenie veci. K nesprávnemu procesnému postupu súdu malo dôjsť aj tým, že súd rozhodol nad rámec žaloby.

8.2. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8.3. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo

veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.4. Najvyšší súd konštantne pripomína, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

8.5. V prvom rade je potrebné mať na pamäti, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu), vrátane ich dôvodov a námietok.

8.6. Podľa ústavného súdu, zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

8.7. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) C.s.p. je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu, napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) C.s.p., musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces (obdobne pozri napr. sp. zn. 3Obdo/40/2017 zo 07. decembra 2017).

8.8. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.). Dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

8.9. Ak v dovolaní nie je jednoznačne uvedené, v čom konkrétne spočíva dovolateľom tvrdená vada zmätočnosti, dovolací súd na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 nie je oprávnený nahrádzať pasivitu dovolateľa, resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba znalá práva a hľadať v texte dovolania, prípadne v predložennom spise, čo by prípadne mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 C.s.p.

9. Vyššie uvedený záver znamená, že pre vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade so zákonom (§ 431 C.s.p.) nepostačuje, ak dovolateľ v rámci textu dovolania uvedie, že sa odvolací súd nevysporiadal s jeho argumentáciou uvedenou v odvolaní, prípadne, že odvolací súd svoje závery dostatočným spôsobom neodôvodnil.

9.1. Dovolací dôvod je vymedzený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C.s.p. iba v tom prípade, ak dovolateľ v dovolaní výslovne uvedie, akým konkrétne špecifikovaným procesným postupom, ktorý

považuje dovolateľ za nesprávny, mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom je nevyhnutné, aby dovolateľ špecifikoval, aké konkrétne jemu patriace procesné práva mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať. Až v prípade, ak je dovolací dôvod vymedzený uvedeným spôsobom, môže odvolací súd pristúpiť k skúmaniu prípustnosti (a dôvodnosti) podaného dovolania. Úlohou dovolacieho súdu je tak z dovolateľom vymedzeného dovolacieho dôvodu iba posúdiť, či došlo zo strany konajúceho súdu nižšej inštancie k ním tvrdenému nezákonnému zásahu do konkrétneho jemu patriaceho procesného práva predstavujúceho v okolnostiach rozhodovanej veci porušenie práva na spravodlivý proces.

9.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa stranám znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces. K porušeniu práva na spravodlivý proces okrem iného dochádza aj tým, že rozhodnutie trpí rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

9.3. Právo na spravodlivý proces je okrem iného naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neutržateľné alebo, že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

9.4. K porušeniu tohto práva tak môže dôjsť aj tým, že zistenie skutkového stavu je prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť - ide o tzv. extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a z nich urobenými skutkovými zisteniami (porov. I. ÚS 6/2018), alebo tým, že prijaté právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. že z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú (porov. I. ÚS 243/07).

9.5. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že preskúmanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti hodnotenia dôkazov je súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces. V tomto kontexte je preto hodnotenie dôkazov preskúmateľné. V opačnom prípade by skutkové závery ostali nedotknuteľné. Zásada viazanosti zisteným skutkovým stavom (§ 442 CSP) neznamená, že najvyšší súd je viazaný takou interpretáciou dôkazu, ktorá v sebe obsahuje ničím nepodloženú účelovo vytvorenú domnienku, ktorej jediným cieľom je vylúčiť danosť nároku. Rovnako túto zásadu nemožno interpretovať ako nemožnosť najvyššieho súdu reagovať na zjavný, ničím neodôvodnený, a preto arbitrárny skutkový omyl. Povinnosťou najvyššieho súdu je v takom prípade pristúpiť k preskúmaniu práva na spravodlivý proces z hľadiska arbitrárnosti vyvodeného skutkového záveru z dôkazu, z ktorého bol vyvodený opačný záver, ako z neho v skutočnosti vyplýva (III. ÚS 104/2022).

9.6. V takýchto prípadoch podstatou dovolacieho prieskumu nie je prehodnocovanie skutkového stavu dovolacím súdom, ale kontrola postupu súdov oboch nižších inštancií pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania. Otázka, či súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektoval ústavno-procesné zásady (ako napr. zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), je otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť prezentovaná dovolaciemu súdu v podanom dovolaní ako prípustný a dovolený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) C.s.p. Zároveň je potrebné dodať, že nesprávne zistenie skutkového stavu veci má totiž, ak súd aplikuje dôkladne hmotné právo, vždy vplyv na nesprávne právne posúdenie skutku, a preto takéto chybné rozhodnutie súdu súčasne spočíva aj v nesprávnom právnom posúdení veci (porov. I. ÚS 6/2018, 4Cdo/88/2019).

9.7. Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľ v podstate kopíruje odvolacie dôvody uvedené v jeho odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorými odvolacími dôvodmi porovnaním obsahu odvolania a odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa odvolací súd v bodoch 21. až 41. riadne a náležitým spôsobom vysporiadal.

9.8. V prejednávanej veci obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil nepreskúmateľnosť, nepredvídateľnosť či arbitrárnosť predmetného rozhodnutia napadnutého dovolaním. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak,

že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

9.9. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sú zjavné podstatné skutkové tvrdenia žalobcu, ako aj opis dôkaznej situácie v konaní, odkaz na právnu úpravu ako aj jej aplikácia na zistený skutkový stav.

10. Podstatnou dovolacou (aj odvolacou) námietkou v rámci dovolania podľa § 420 písm. f) CSP bola dovolacia námietka vo vzťahu k hodnoteniu dokazovania.

10.1. Podľa § 191 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. (2) Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

10.2. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, ktorá vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 Ústavy SR). Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Tento jeho postup však musí byť v istom zmysle objektivizovaný konceptom takého hodnotenia dôkazov, ktoré obstoí z hľadiska jeho prípadného rozporu so zákazom arbitrárnej jurisdikčnej ľubovôle. Inak povedané, „voľnosť“ hodnotenia dôkazov neznamená, že súd nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia, naopak, konečné meritórne rozhodnutie malo vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Koncept voľného hodnotenia dôkazov je derivátom tzv. akuzáčného typu procesu, v ktorom zákon pojmovovo nemôže predpisovať zákonnú silu jednotlivým dôkazom.

10.3. Právna úprava nestanovuje, ako má súd hodnotiť dôkazy z hľadiska pravdivosti; uvádza len, že súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, ktorá v civilnom procese predstavuje veľmi zložitý myšlienkový proces sudcu. Takúto úvahu súdu nemožno zamieňať s úvahou, ktorú právna úprava nepripúšťa síce výslovne, no je implicitne obsiahnutá v pojmovej sústave silného sudcu a voľného hodnotenia dôkazov - ide o úvahu z hľadiska ustálenia, resp. určenia výšky nárokov vtedy, ak túto výšku možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ju nemožno zistiť vôbec.

10.4. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu rovnako neznamená ľubovôľu súdu pri hodnotení dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci, nesmie byť v rozpore s prírodnými zákonmi, musí byť preskúmateľná v inštančnom postupe a podobne. Výsledky hodnotenia dôkazov sú aj súčasťou odôvodnenia rozsudku, lebo z ustanovenia § 220 ods. 2 vyplýva súdu povinnosť v odôvodnení rozsudku (okrem iného) stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a podobne.

10.5. Po skončení dokazovania súd musí starostlivo zvážiť dôležitosť jednotlivých dôkazov, vykonať selekciu medzi nimi a prípadne vylúčiť tie, ktoré pre rozhodnutie vo veci nemajú žiadny význam. V ďalšom konaní sa bude zaujímať len o tie dôkazy, ktoré sú na posúdenie veci dôležité. Toto posudzovanie vykonaných dôkazov je v podstate ich hodnotením z hľadiska dôležitosti. Zostávajúce dôležité dôkazy súd podrobí hodnoteniu z hľadiska ich zákonnosti, t.j. z hľadiska spôsobu ich vykonania, teda či boli vykonané v súlade so zákonom alebo v rozpore s ním, najmä či v súvislosti s ich získaním bol porušený niektorý právny predpis a (v kladnom prípade) ktorý. Nemožno napríklad vylúčiť, že určitý dôkaz bol získaný porušením povinnosti mlčanlivosti o utajovaných skutočnostiach chránených podľa osobitných zákonov, prípadne porušením inej zákonom ustanovenej alebo štátom uznanej povinnosti mlčanlivosti, napríklad porušením ustanovenia § 18 ZoA. Takto získaný dôkaz je v zásade procesne nepoužiteľný, ak nejde o výnimočný prípad podľa článku 16 ods. 2. Ak súd výnimočne pripustí nezákonne získaný dôkaz, je v odôvodnení rozhodnutia povinný argumentovať ústavnú súladnosť tohto postupu aplikáciou doktríny testu proporcionality. Inak na dôkaz získaný v rozpore so zákonom nemožno prihliadnuť a treba ho vylúčiť, i keď by z hľadiska rozhodnutia vo veci samej inak mohol byť dôležitý. Zákonnosť dôkazov sa posudzuje z hľadiska činnosti súdu pri ich získavaní;

nemožno preto z hodnotenia vylúčiť niektorý dôkaz (napríklad fotografiu získanú bez povolenia zobrazovanej osoby), ktorý predložila neoprávnená osoba.

10.6. Po vytriedení nepodstatných, resp. nedôležitých dôkazov a tiež aj neplatných, resp. neúčinných dôkazov súd ďalej hodnotí dôkazy zostávajúce, pričom prichádzajú do úvahy už len dôkazy dôležité a právne účinné, ktoré treba posúdiť z hľadiska pravdivosti.

10.7. Ku konečnému hodnoteniu dôkazov, resp. správ o skutočnostiach súd pristúpi až po ukončení dokazovania bez prítomnosti sporových strán (ak ide o senát, tak na porade o hlasovaní). Postupuje pritom tak, že každý dôkaz hodnotí najskôr individuálne a potom všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Ich hodnotenie uskutočňuje priamo, bezprostredne. Pri hodnotení svedeckej výpovede je významné, ako sa svedok správal (či vypovedal spontánne, akú mal mimiku a pod.), aj to, ako sa jeho výpoveď odchyľuje od tvrdení strán či iných subjektov (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 785 - 790).

10.8. Voľné hodnotenie dôkazov sa opiera o povinnosť súdu vyhodnotiť všetky vykonané dôkazy bez zreteľa na to, či potvrdzujú, alebo vyvracajú tvrdenia účastníkov a v neposlednom rade tiež o zásady formálnej logiky. Zásada voľného hodnotenia dôkazov však má svoje limity. Súd je totiž pri hodnotení dôkazov viazaný skutkovým stavom veci, a teda nie je prípustný eklektický a neopodstatnený výber dôkazov smerujúci k jednostranným záverom. Zásada voľného hodnotenia dôkazov je limitovaná požiadavkou nadväznosti medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v procese hodnotenia dôkazov a jeho právnymi závermi (III. US 332/09).

11. Dovolací súd pristúpil v rámci žalovaným predostretým námietkam vo vzťahu k posudzovaniu práva na spravodlivý proces k preskúmaniu hodnotenia dokazovania v zmysle zásad uvedených v bode 9.5. tohto rozhodnutia. V tomto smere v bode 24. a 27. odôvodnenia odvolací súd uvádza: 24., „Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že napriek tomu, že žalobca nepreukázal, že dostal pokyn od nadriadeného na vstup do budovy VERSUS, vstupoval do tejto budovy za účelom demontáže svetiel, ktoré sa mali použiť na provizórne osvetlenie časti novostavby. Teda podľa súdu prvej inštancie plnil pracovné úlohy, ktoré mu boli dané. Výpoveď svedka J.. L., ktorý tvrdil, že nešlo o nasvetlenie LED steny, ale betónovej podlahy, súd prvej inštancie nepovažoval za dôveryhodnú, nakoľko jeho tvrdenie nikto a nič nepreukazovalo. Naopak, že išlo o osvetlenie steny v novostavbe uviedol priamy nadriadený p. A. a rovnako svedok S.. Preto súd nezobral do úvahy ani jeho tvrdenie, že žalobca mohol použiť iné svetlo, halogén, ktorý mal na stavbe. Naopak svedok S. potvrdil, že nemali naskladnené svetlá a riešili provizórne osvetlenie a priamy nadriadený žalobcu, pán A. žalobcovi uložil povinnosť zabezpečiť osvetlenie zo dňa na deň. Za situácie, že nie je štandardné, aby tak ako to opisoval svedok S.T., išiel zamestnanec do obchodu a kúpil nejaký materiál, za situácie, že objednanie a naskladnenie by trvalo niekoľko dní, čo bolo svedeckou výpoveďou preukázané, je podľa súdu prvej inštancie logický záver žalobcu, že sa snažil (či už z podnetu J.. L., alebo z jeho vlastnej iniciatívy) zabezpečiť osvetlenie použitím svietidiel, o ktorých existencii vedel v budove určenej na demoláciu. Preto súd jeho konanie považoval za plnenie pracovných povinností“.

27., „V konaní nebolo sporné, že žalobca vychádzajúc z obsahu jeho pracovnej zmluvy a aj vzhľadom na jeho vzdelanie a odbornosť mal na starosti zabezpečovanie koordinácie činností v oblasti elektroinštalácie na stavbe Panorama City III, vrátane zabezpečenia osvetlenia stavby/budovy. V konaní bolo preukázané, že žalobca dostal pokyn od J.. A., aby zabezpečil provizórne osvetlenie časti stavby pre potreby investora stavby. Z hľadiska posúdenia, či išlo o pracovný úraz je podľa odvolacieho súdu v danom prípade irelevantné, kedy tento príkaz dostal a či išlo o osvetlenie LED-steny, podlahy alebo osvetlenie iného priestoru garážového domu. Na druhej strane je však zároveň nesporné, že spôsob akým sa žalobca rozhodol zabezpečiť splnenie tejto úlohy nebol spôsobom bežne zaužívaným a obvyklým. Rovnako v konaní nebolo preukázané, že by bol takýto spôsob a postup plnenia požadovanej úlohy určený zamestnávateľom, a to aj napriek tomu, že sa to snažil žalobca v konaní tvrdiť, keď uvádzal, že pokyn, aby na splnenie úlohy použil svietidlá zo susednej budovy VERSUS dostal od J.. L.. Toto skutkové tvrdenie sa však žalobcovi v konaní nepodarilo preukázať a napokon aj sám žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že nešlo o takýto „priamy pokyn“. Navyše v konaní bolo preukázané, že jediným priamym nadriadeným žalobcu bol J.. A. a J..L. bol len kolegom žalobcu a nebol oprávnený akýmkoľvek spôsobom určovať žalobcovi spôsob plnenia jeho úloh a pokynov, ktoré mu boli uložené jeho

nadriadeným J.. A.“.

11.1. Z bodu 24. a 27. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v spojení s bodom 19. vyplýva hodnotenie dokazovania odvolacieho súdu, resp. súdu prvej inštancie, z ktorého mal vyplývať potrebný skutkový základ pre posúdenie veci či išlo o pracovný úraz, keď následne odvolací súd v bode 25. uviedol, „Pre posúdenie veci, tak ako uviedli aj odvolatelia, je rozhodujúce, či činnosť, pri ktorej utrpel žalobca úraz predstavovala plnenie jeho pracovných úloh. Podľa názoru odvolacieho súdu pritom môže byť ako pracovný úraz posúdené aj také kvalifikované poškodenie zdravia zamestnanca, ku ktorému došlo mimo výkonu práce podľa pracovnej zmluvy, pri činnosti, na ktorú zamestnávateľ nedal zamestnancovi príkaz (alebo o tejto činnosti dokonca ani nevedel), ak táto činnosť bude kvalifikovaná ako plnenie pracovných úloh“.

A podstatným pre posúdenie bolo právne posúdenie v kontexte bodu 29. odvolacieho rozhodnutia: „Odvolací súd mal za to, že za činnosť v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh (popri činnosti na príkaz zamestnávateľa) je potrebné považovať aj činnosť vykonávanú bez vonkajšieho podnetu iných osôb, iba na základe vlastného rozhodnutia zamestnanca. Pre záver, či je možné považovať takúto činnosť zamestnanca za plnenie pracovných úloh alebo za činnosť v priamej súvislosti s ňou, nie je významný motív alebo pohnútkou zamestnanca, t. j. predpoklady a predstavy, z ktorých tento zamestnanec vychádza, ale rozhodujúce je, či z hľadiska vecného, miestneho a časového ide objektívne o činnosť vykonávanú pre zamestnávateľa. V danom prípade teda je rozhodujúce, že žalobca ako zamestnanec žalovaného, hoci aj na základe vlastného rozhodnutia, vykonával činnosť v prospech zamestnávateľa, pričom na túto činnosť nepotreboval žiadne zvláštne povolenie alebo oprávnenie. Treba však zdôrazniť aj to, že nebolo v konaní preukázané, že by žalovaný ako zamestnávateľ žalobcovi ako zamestnancovi výkon tejto činnosti (zabezpečenie osvetlenia) výslovne zakázal“. Zároveň v bode 31. podrobne zdôvodnil, prečo zo strany žalobcu nejde ani o exces v rámci konania žalobcu a poukázal ďalej že z tohto dôvodu odvolacie námietky žalovaného, čo do určenia, že išlo o pracovný úraz nie sú dôvodné. Keďže súdy vyhodnotili, čo bolo podstatné vo veci určenia pracovného úrazu, logicky zdôvodnili aj čo vo veci nebolo podstatné z hľadiska dokazovania, teda, to, že na pokyn na splnenie úlohy žalobca použil svietidlá zo susednej budovy VERSUS, že tento dostal od J.. L., keď toto sa nepodarilo preukázať, keď napokon zvolený spôsob splnenia zadanej úlohy, bol spôsob, ku ktorému pristúpil žalobca z vlastnej iniciatívy s cieľom, aby v danom čase a na danom mieste zabezpečil čo najrýchlejšie, najefektívnejšie a najhospodárnejšie splnenie zadanej úlohy, pričom jej zabezpečenie bez pochybností spadalo do náplne jeho práce. Nie je možné ani zo strany dovolacieho súdu vyhodnotiť uvedené dokazovanie, že by nespĺňalo logickú, funkčnú a teleologickú konzistentnosť hodnotenia dôkazov v súvislosti s prejednávanou vecou, že by prípadne z neho vyplynuli arbitrárne skutkové závery súdov.

11.2. Dovolateľ ďalej napádal v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, že súd rozhodol nad rámec uplatňovaného návrhu (žaloby), keď žalobca sa domáhal len určenia, že úraz žalobcu je pracovným úrazom, pričom zo strany súdov došlo aj k výroku, k rozhodnutiu súdu o miere zavinenia žalobcu a teda spoluzodpovednosti žalobcu, čo do rozsahu zodpovednosti žalobcu za pracovný úraz vo výške 50 %. V tomto smere poukazoval na ust. § 139, § 142 a § 216 ods. 1 a 2 C.s.p. Taktiež, že k otázke miery zavinenia súd nevyužil § 319 CSP a nevykonával dokazovanie na zistenie miery zavinenia strán sporu.

11.3. Rovnako ako aj predchádzajúce námietky sú zhodnými námietkami, ktoré žalovaný uplatňoval v odvolacom konaní. Dovolací súd poukazuje na to, že s týmito sa odvolací súd vysporiadal v bodoch 33. až 38. odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia odvolacieho súdu vyplynulo, že otázkou spoluzavinenia žalobcu (a jeho rozsahu), resp. zbavenia sa zodpovednosti za pracovný úraz v zmysle § 196 ods. 1 a 2 Zákonníka práce zo strany žalovaného sa súd zaoberal na námietku, resp. návrh intervenienta na strane žalovaného, s ktorým žalovaný súhlasil. Pričom ako konštatoval vytvoril už súd prvej inštancie týmto dostatočný priestor na uplatnenie ich procesných práv, keď vo veci rozhodol 3 roky potom ako intervenient na strane žalovaného podal návrh na určenie miery zavinenia a rok po doručení listinných dôkazov zo strany žalovaného. Napokon žalovaný touto námietkou dôvodil aj v podanom odvolaní. Vo vzťahu k rozsahu zavinenia sú dostatočné dôvody uvedené v bode 37., resp. 38. odôvodnenia odvolacieho rozsudku, ktoré v spojení odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie od bodu 31. po bod. 39. dáva odpoveď na otázku spoluzavinenia žalobcu na pracovnom úraze, resp. zbavenia sa

zodpovednosti žalovaného ako zamestnávateľa za pracovný úraz s poukazom na § 196 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce, keď mal aj za to, že aj dokazovanie k tejto otázke vykonal súd prvej inštancie dostatočne.

11.4. Podľa § 216 ods. 1 a 2 CSP súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu.

(2) Súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

11.5. Z obsahu spisu je zrejmé, najmä teda z obsahu návrhu, že žalobca žiadal, aby súd rozhodol, že úraz, ktorý utrpel žalobca dňa 22. 01. 2018 je pracovným úrazom. Z obsahu spisu skutočne nebolo zistené, že žalobca žiadal zmenu návrhu na začatie konania, nakoľko o tejto nebolo ani rozhodované. Dovolací súd poukazuje, že by to bolo zároveň nelogické, keďže z povahy veci vyplýva, že žalobca žiadal určiť, že úraz je pracovný (teda so 100 % zodpovednosťou žalovaného ako zamestnávateľa). Nebolo sporné z obsahu spisu, že intervenient na strane žalovaného písomným podaním namietol, že je potrebné preskúmať priebeh úrazového deja a posúdiť či a v akej miere došlo zo strany žalobcu k porušeniu právnych predpisov a predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, či žalobca nekonal ľahkomyselne a či sú dané dôvody na zbavenie sa zodpovednosti žalovaného. Vzhľadom na tento návrh, ktorý bol jednoznačne v prospech žalovaného sa v priebehu konania k tejto otázke opakovane žalovaný aj vyjadroval a predkladal k tomuto aj listinné dôkazy, z ktorých súdy vychádzali, preto nie je možné hovoriť v tomto smere o porušení akýchkoľvek procesných práv na strane žalovaného.

11.6. Aj keď je potrebné povedať, že v zmysle § 216 ods. 1 CSP je súd viazaný žalobným návrhom žalobcu a v zmysle § 216 ods. 2 je definované, kedy môže súd prekročiť žalobný návrh. Pričom nevyplyva, že by v prejednávanej veci o takúto vec malo ísť. Otázkou zostáva, či takáto situácia v tvrdení intervenienta na strane žalovaného nemohla byť vyhodnocovaná z pohľadu, či nejde o tzv. vzájomnú žalobu v zmysle § 147 ods. 1 CSP. Ale ani takéto konkrétne nevyhodnotenie (v zmysle konkrétneho neoznačenia či už zo strany intervenienta, alebo žalovaného a napokon ani súdu), nie je možné považovať za vadu, ktorá by spôsobovala porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces. Súdy túto vyhodnocovali v rámci procesnej obrany žalovaného, z ktorej vzišiel napokon aj výrok II. súdu prvej inštancie o zodpovednosti žalobcu za pracovný úraz v rozsahu 50 %, čo je úplne legitímny dôsledok posudzovania predmetnej veci, keď rozhodovanie súdu o tom, že určitý úraz je úraz pracovný podľa § 195 Zákonníka práce je nevyhnutne spojené aj s rozhodovaním o zbavení sa zodpovednosti zamestnávateľa za pracovný úraz, keď uvedené skutočnosti namieta a to postupom podľa § 196 Zákonníka práce. Preto nemôže ísť vôbec v zmysle uvedeného o porušenie žalovaného na spravodlivý proces, vzhľadom aj na dostatočné zdôvodnenie tejto námietky aj v už rozhodnutí odvolacieho súdu, s ktorým odôvodnením sa dovolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Vzhľadom na dôvody v bode 37. a 38. rozsudku odvolacieho súdu a bodu 32. až 36. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je nedôvodná aj námietka žalovaného, že nevykonával dôkazy k otázke miery zavinenia za pracovný úraz, keď z týchto vyplýva opak.

12. Ako „obiter dictum“ k prejednávanému sporu dáva dovolací súd do pozornosti rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 19SVs/3/2024 zo dňa 9. decembra 2024, primárne nesúvisiace s prejednávanou vecou, ale vzhľadom na charakter prejednávanej veci z pohľadu uplatňovaných nárokov pri utrpených úrazoch zamestnancov v zmysle ich posudzovania, či ide o pracovný úraz, si dovoľí dovolací súd odcitovať nasledovné body predmetného rozhodnutia, ktoré by mali byť vodítkom najmä pre postup intervenienta na strane žalovaného: ... 23., „Otázka, či určitý úraz možno považovať za pracovný úraz na účely § 8 zákona č. 461/2003 Z. z., je tak otázkou samotného zákona o sociálnom poistení, takže posudzovať ju patrí žalovanej. Ako uviedol už ústavný súd v citovanom náleze I. ÚS 87/2014, jej povinnosťou je posúdiť túto otázku predbežne v každom konaní, kde pracovný úraz je podmienkou priznania určitej dávky. Žalovaná ju v takomto prípade musí posúdiť v celom rozsahu a musí ustáliť, či úraz skutočne je pracovným úrazom. Na ten účel musí súlaď s § 195 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. presne a úplne zistiť skutočný stav veci, na čo musí obstaráť potrebné podklady na rozhodnutie. Podľa odseku 2 tohto paragrafu môžu byť podkladmi rozhodnutia okrem dôkazov napríklad aj čestné vyhlásenia, vyjadrenia alebo návrhy účastníkov konania, a podľa jeho

odseku 4 musí organizačná zložka pri posudzovaní vecí objasňovať rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo v neprospech účastníka konania. Podľa § 196 ods. 7 tohto zákona organizačná zložka hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý osobitne a všetky vo vzájomnej súvislosti. Z citovaných ustanovení tak vyplýva opak právneho názoru, vyjadreného v časti doterajšej judikatúry, že žalovaná má byť viazaná vyhlásením zamestnávateľa, že úraz nie je pracovným úrazom, a že je v takom prípade úlohou zamestnanca, aby toto vyhlásenie zamestnávateľa vyvrátil súdnym rozhodnutím. Obdobná úprava bola totiž naposledy obsiahnutá v ustanovení § 7 vyhlášky Ústrednej rady odborov, Ministerstva zdravotníctva a Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 7/1962 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o náhradách pri úrazoch a chorobách z povolania, podľa ktorého platilo, že invalidný dôchodok pri pracovnom úraze sa vymeriaval na základe dokladu o zodpovednosti podniku za pracovný úraz, ktorým bolo vyhlásenie podniku o uznaní tejto zodpovednosti, dohoda medzi podnikom a poškodeným alebo právoplatné rozhodnutie rozhodcovského orgánu alebo súdu. Neskoršie úpravy však takéto ustanovenie neprevzali.

24. Rovnako ako žalovaná nie je viazaná prejavom zamestnávateľa o tom, že určitý úraz nie je pracovný, resp. že neuznáva úraz za pracovný úraz, nemôže byť viazaná ani jeho opačným vyhlásením, že úraz je pracovným úrazom. Ako už bolo zdôraznené, ani ustanovenie § 8, ani ustanovenie § 83 zákona č. 461/2003 Z. z. neustanovujú, že by pre posúdenie úrazu ako pracovného úrazu alebo určitej osoby ako poškodeného malo byť rozhodujúce práve vyhlásenie zamestnávateľa, a ustanovenia skorších predpisov, ktoré vyhláseniu zamestnávateľa prisudzovali takéto účinky, neboli prevzaté do novších právnych predpisov. Záver o viazanosti či neviazanosti organizačnej zložky žalovanej prejavom zamestnávateľa nemožno vyvodiť ani z ustanovenia § 231 ods. 1 písm. h) cit. zák., na ktorý tiež odkazovala časť doterajšej judikatúry. Toto ustanovenie totiž ukladá zamestnávateľovi oznámiť žalovanej pracovný úraz, no nevyplýva z neho, že by toto oznámenie malo byť pre žalovanú záväzné, a už vonkoncom z neho nemožno vyvodiť, že by neurobenie takéhoto oznámenia malo predstavovať pre žalovanú záväzný prejav o tom, že k žiadnemu pracovnému úrazu nedošlo (podobne už Týc, V. cit. dielo, s. 62 a 63). To isté platí, aj pokiaľ ide o argumenty doterajšej judikatúry ustanoveniami zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. V dôsledku toho tak charakter úrazu musí žalovaná ustáliť sama a jednotlivé dôkazy musí pritom hodnotiť voľne, no racionálne a logicky v súlade so zákonom.

25. Tak ako § 8 a § 83 zákona č. 461/2003 Z. z. pri vymedzení pojmov pracovný úraz a poškodený neodkazujú na Zákonník práce, neodkazujú pri tomto vymedzení ani na zodpovednosť zamestnávateľa podľa Zákonníka práce (prípadne iných právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy vypočítané v § 16 a § 17 ods. 2 cit. zák.). Inak povedané, citované ustanovenia neustanovujú, že pracovným úrazom je taký úraz, za ktorý zamestnávateľ zodpovedá, alebo že poškodeným je zamestnanec, za ktorého úraz zodpovedá zamestnávateľ. To znamená, že posúdenie úrazu ako pracovného úrazu a určitého zamestnanca ako poškodeného týmto pracovným úrazom na účely citovaných ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. nepredpokladá, že by malo byť pozitívne ustálené, že je daná napríklad zodpovednosť zamestnávateľa v zmysle pracovnoprávnych predpisov. Napokon, Zákonník práce v tomto prípade sám vychádza z objektívnej zodpovednosti zamestnávateľa, čo v zásade znamená, že ten zodpovedá za každý pracovný úraz, ktorý spĺňa určené znaky a ktorým došlo k poškodeniu zdravia jeho zamestnanca. V dôsledku toho tak za prejudiciálnu otázku v zmysle § 198 zákona č. 461/2003 Z. z., od ktorej riešenia by bolo závislé rozhodnutie žalovanej v dávkovom konaní, nemožno bez ďalšieho považovať ani otázku, či je skutočne daná zodpovednosť zamestnávateľa za pracovný úraz.

26. Tomu neodporuje ani ustanovenie § 110 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého nárok na úrazové dávky nevzniká, ak sa zamestnávateľ celkom zbaví zodpovednosti za poškodenie zdravia alebo smrť poškodeného (s odkazom na ustanovenie § 196 ods. 1 Zákonníka práce). Podľa § 196 ods. 1 Zákonníka práce v zásade platí, že zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti (za pracovný úraz), ak preukáže, že jedinou príčinou škody bolo buď zavinené nedodržanie určitých predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochranu zdravia pri práci zo strany zamestnanca, prípadne privodenie si pracovného úrazu vplyvom alkoholu alebo omamných látok. Z formulácie „zbavenie sa zodpovednosti“ je zrejmé, že ide o liberáciu spod inak objektívnej zodpovednosti, teda ide o okolnosti, ktoré môže na svoju obranu uplatniť sám zamestnávateľ. Zo znenia cit. § 110 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. je potom zrejmé, že jednou z podmienok vzniku (a nie až podmienkou zániku) nároku na úrazové dávky je neexistencia liberácie (zbavenia sa zodpovednosti) zamestnávateľa za pracovný úraz. Inak povedané, účinné zbavenie sa tejto zodpovednosti je negatívnou podmienkou vzniku nároku na dávku, ktorá musí byť takisto splnená, aby

tento nárok vznikol (porov. § 109 ods. 1 cit. zák.). Poškodenému teda nevznikne nárok na úrazovú dávku, hoci by boli splnené aj všetky ostatné zákonné podmienky, ak sa zamestnávateľ týmto spôsobom účinne zbavil svojej zodpovednosti. Ak sa zamestnávateľ tejto zodpovednosti nezbavil, nemožno uvažovať o naplnení negatívnej podmienky cit. § 110 ods. 2 zákona. Z toho potom vyplýva, že nie je povinnosťou zamestnanca (poškodeného) domáhať sa a dokazovať, že zamestnávateľ za poškodenie zdravia zodpovedá. Ako bolo uvedené v predošlom odseku, takéto (pozitívne) vyslovenie zodpovednosti zamestnávateľa nie je podmienkou nároku na úrazové dávky. Naopak, je vecou zamestnávateľa liberovať sa (zbaviť sa zodpovednosti) a tým v zmysle cit. § 110 ods. 2 vylúčiť vznik tohto nároku. 27. Takouto liberáciou však nemôže byť len samotný prejav (vyhlásenie) zamestnávateľa, že odmieta zodpovednosť za pracovný úraz. Naopak, zamestnávateľ musí preukázať zákonné podmienky takejto liberácie. Pretože tie sú pre pracovnoprávne vzťahy upravené práve v Zákonníku práce a zákon č. 461/2003 Z. z. na ne len odkazuje, patrí o samotnej liberácii rozhodovať súdu v zmysle § 14 Zákonníka práce, takže tu ide o pravú predbežnú otázku zmysle § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Potom možno súhlasiť s názormi, ktoré vyslovila časť vyššie citovanej judikatúry (rozsudok sp. zn. 1Sžso/47/2015), že organizačná zložka žalovanej sama nemôže vstúpiť do postavenia zamestnávateľa a namiesto neho uplatniť jeho liberačné právo. Samozrejme, je aj v jej záujme upovedomiť zamestnávateľa o tom, že jeho zamestnanec uplatňuje nárok na úrazové dávky, a vytvoriť zamestnávateľovi priestor, aby prejavil, že sa chce svojej zodpovednosti zbaviť, a aby uviedol okolnosti, ktoré svedčia o tom, že sú splnené liberačné dôvody v zmysle § 196 ods. 1 Zákonníka práce. Pokiaľ organizačná zložka žalovanej ním tvrdené okolnosti následným dokazovaním aj dokáže, môže si v zmysle § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. urobiť sama úsudok o tom, či sa zamestnávateľovi liberácia podarila alebo nie. Ak žalovaná nedokáže túto otázku posúdiť sama, môže zamestnávateľovi odporučiť, aby sa zbavenia zodpovednosti v rámci pracovnoprávneho vzťahu domáhal na súde v civilnom sporovom konaní v zhode s § 14 Zákonníka práce (napríklad žalobou o určenie, že nie je daná jeho zodpovednosť). 28. Ak však zamestnávateľ vôbec nevyužije svoje právo liberovať sa v rámci dávkového konania (teda je nečinný alebo výslovne prejaví, že uznáva svoju plnú zodpovednosť) alebo ak sa mu liberácia v rámci tohto konania nepodarí (teda ním tvrdené skutočnosti sa dokazovaním nedokážu alebo organizačná zložka na ich základe postupom podľa cit. § 198 nezistí, že by boli splnené zákonné predpoklady liberácie v zmysle § 196 ods. 1 Zák. práce), a ak ani nepodá uvedenú žalobu, ktorou by sa domáhal zbavenia zodpovednosti, nemôže žalovaná vychádzať z toho, že negatívna podmienka § 110 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. je naplnená a nárok na úrazové dávky nevzniká. Naopak, nezostane jej nič iné než vychádzať z toho, že táto negatívna podmienka sa nenaplnila a nárok na úrazové dávky vznikol, ak sú splnené aj ostatné zákonné podmienky. Len v záujme úplnosti však treba dodať, že ak organizačná zložka žalovanej v dávkovom konaní postupom podľa § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. predbežne posúdi, že sa zamestnávateľovi podarila liberácia spod zodpovednosti za pracovný úraz, ani poškodenému zamestnancovi nič nebráni, aby sa v zmysle § 14 Zákonníka práce v civilnom sporovom konaní domáhal opačného záveru (napríklad žalobou o určenie, že zamestnávateľ za jeho pracovný úraz zodpovedá). Všetky uvedené závery platia rovnako aj pre ustanovenie § 111 ods. 2 cit. zák., ktoré obmedzuje sumu dávky, ak sa zamestnávateľ zbaví svojej zodpovednosti len sčasti v zmysle § 196 ods. 2 cit. zák. 29. Takýto výklad - okrem toho, že je v súlade so znením jednotlivých ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení - viac zodpovedá aj účelu, ktorý sa sledoval prenosom odškodňovania za pracovné úrazy a choroby z povolania zo zamestnávateľa na žalovaných. Zmyslom tohto prenosu totiž bolo zlepšenie postavenia zamestnancov, keďže namiesto uplatňovania náhrady škody voči svojmu zamestnávateľovi (so všetkými rizikami platobnej neschopnosti, náročnosťou a zdĺhavosťou súdneho konania) sa tieto nároky uplatňujú voči žalovanej (u ktorej je zamestnávateľ poistený), ktorá o nich rozhodne v relatívne neformálnom dávkovom konaní. Tomuto účelu by celkom odporovalo, ak by zamestnávateľ mohol zmariť nárok svojho zamestnanca na získanie týchto dávok, ktorých účelom je práve finančne plniť pri úraze utrpennom pri výkone zamestnania [porov. § 2 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z.], len tým, že jednoducho vyhlási, že svoju zodpovednosť odmieta, a zamestnanec by následne mal uplatňovať svoje práva proti nemu na súde. Tým sa totiž zamestnanec dostáva do rovnakej situácie, v akej bol, keď odškodnenie za pracovné úrazy a choroby z povolania v celom rozsahu zabezpečovali sami zamestnávatelia. Napokon, ako naznačil aj generálny prokurátor, časové hľadisko rozhodovania žalovanej tu má mimoriadny význam aj preto, že práce neschopný zamestnanec spravidla zostáva bez prostriedkov na svoje živobytie. 30. Žalovaná v preskúmanom rozhodnutí vyšla z právneho názoru, že

povaha úrazu, ktorý údajne utrpela žalobkyňa 15. júna 2016, je predbežnou otázkou v zmysle § 198 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorej riešenie patrí do právomoci súdov na základe § 14 Zákonníka práce. Ako bolo vysvetlené v predošlom texte, takýto názor je nesprávny, pretože otázka, či tento úraz je pracovným úrazom v zmysle § 8 cit. zák., je otázkou samotného zákona o sociálnom poistení a jej posúdenie tak patrí organizačným zložkám žalovanej. V dôsledku tohto nesprávneho názoru sa však organizačné zložky považovali za viazané prejavom zamestnávateľa žalobkyne Q. T., L., že sporný úraz nie je pracovným úrazom. Hoci aj vykonali určité dokazovanie, jeho výsledky pomeriavali vždy len voči tomuto vyhláseniu zamestnávateľa. Takýmto postupom tomuto vyhláseniu v podstate priznali účinky prezumpcie (domnienky), ktorú sa dokazovaním snažili len vyvracať. Takýto postup však nezodpovedá zásade voľného hodnotenia dôkazov, ako vyplýva z cit. § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z., ale ani požiadavke rovnako dôsledne objasňovať všetky skutočnosti, či svedčia v prospech alebo neprospech účastníka, vyjadrenej v cit. § 195 ods. 4 tohto zák. Pokiaľ totiž organizačná zložka žalovanej kvôli svojmu nesprávne názoru na výklad § 198 cit. zák. priznala vyhláseniu zamestnávateľa, ktorý ani nebol prítomný, keď sa úraz mal stať, iný (väčší) význam v konaní než ostatným dôkazom, potom nehodnotila všetky rozhodné skutočnosti rovnako dôkladne a každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomných súvislostiach. Porušenie zákonných ustanovení o dokazovaní sa považuje za tzv. inú podstatnú (procesnú) vadu, teda za podstatné porušenie ustanovení o konaní [porov. obdobne vo vzťahu k pojmu „inej vady konania“ v skôr účinnom ustanovení § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku napr. nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 591/2012 a naň nadväzujúce rozhodnutia, ktoré sú v tomto zmysle použiteľné aj pre konanie pred orgánmi verejnej správy]. Vzhľadom na to, že toto porušenie sa prejavilo celkom mylným prístupom k hodnoteniu dôkazov, mohlo mať toto porušenie za následok aj nesprávne rozhodnutie vo veci“.

13. Dovolací súd tiež podčiarkuje, že z obsahu dovolania je celkom zrejmé, že žalovaný sa svojou argumentáciou existencie vady zmätočnosti snaží spochybníť aj právne posúdenie sporu odvolacím súdom, ktoré však aj v prípade jeho opodstatnenosti by malo za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladalo by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (k tomu pozri aj R 24/2017, 9Cdo/248/2021, 9Cdo/265/2021).

14. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalovaného ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

15. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.